

Culturele instellingen ondernemender

Ontwikkelingen in giften, sponsoring en andere inkomsten van culturele instellingen in lijn met doel Geefwet

AMSTERDAM (10 oktober 2017) – Het geefgedrag aan cultuur door huishoudens en bedrijven is in 2015 duidelijk toegenomen. Daarnaast is de financieringsmix van culturele instellingen evenwichtiger geworden: de inkomsten van culturele instellingen uit subsidie zijn in de periode 2012-2015 afgenomen en de private inkomsten toegenomen. Deze veranderingen gaan in de richting die bij de invoering van de Geefwet in 2012 werd beoogd. Dit blijkt uit een onderzoek van het Centrum van Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam naar het geefgedrag door huishoudens en bedrijven in Nederland aan cultuur en de inkomsten uit giften, sponsoring en andere bronnen van culturele instellingen in Nederland in de periode 2011-2015.

De aanleiding voor dit onderzoek is de invoering van de multiplier in de Geefwet, die als doel had om het totaal aan giften van particulieren en bedrijven aan cultuur te verhogen en culturele instellingen minder afhankelijk te maken van subsidies van de overheid. Deze doelen komen dichterbij. Drie jaar na de invoering van de Geefwet en de start van bezuinigingen op culturele instellingen is duidelijk te zien dat culturele instellingen ondernemender zijn geworden, zowel in hun houding als in hun gedrag. Het geefgedrag aan cultuur door huishoudens en bedrijven is in 2015 hoger dan in voorgaande jaren en de culturele instellingen zijn minder afhankelijk van subsidie.

Verbetering mogelijk

Ondanks de positieve ontwikkelingen binnen de sector cultuur is er nog ruimte voor verbetering. De meeste Nederlanders weten niet hoe de multiplier in de Geefwet werkt. Ook bij de culturele instellingen laat de kennis over de multiplier in de Geefwet te wensen over. Bij gevers en ontvangers van giften aan cultuur lijkt de wet wel te werken. Uit het onderzoek blijkt dat de instellingen die weten hoe de wet werkt meer inkomsten uit fondsenwerving realiseren. Daarnaast blijkt dat de hoogte van de giften aan cultuur door huishoudens die de giftenaftrek gebruiken is gestegen.

Inkomsten culturele instellingen zeer scheef verdeeld

Een reden tot zorg is het Mattheüs-effect. De toename in de inkomsten uit fondsenwerving is vooral bij de zeer grote instellingen te zien. Deze instellingen communiceren vaker over de Geefwet en ontvangen hogere bedragen uit giften van particulieren en bedrijven. Daarnaast hebben grotere instellingen meer organisatiecapaciteit om te investeren in fondsenwerving en vaak al ervaring met het genereren van eigen inkomsten. Zeer kleine instellingen zijn sterk afhankelijk van giften en sponsoring, maar zij zijn vaak niet in staat om te investeren in fondsenwerving, marketing of het verkrijgen van expertise op deze terreinen. Het is voor de culturele sector van belang dat het Mattheüs-effect niet leidt tot een verarming van de cultuur in Nederland.

Verlenging multiplier

Het demissionaire kabinet heeft voorgesteld de multiplier voor giften aan culturele instellingen met een jaar te verlengen. Als de Eerste en Tweede Kamer met dit voorstel instemmen blijven culturele giften ook het komend jaar verhoogd aftrekbaar.

PUBLICATIE: Alle informatie over dit onderzoek is beschikbaar op <https://fci14.wordpress.com/>.

NADERE INFORMATIE: voor vragen over het onderzoek kunt u contact opnemen met: Prof. dr. René Bekkers, onderzoeksleider en directeur van het Centrum voor Filantropische Studies (VU), e-mail: r.bekkers@vu.nl, telefoon: 020 – 5986493.